

Odszedł Jerzy Bogdan Cynk

#Lotnictwo wojskowe 21 listopada 2016

18 listopada 2016 w swoim domu pod Londynem zmarł dr Jerzy Bogdan Cynk - historyk polskiego lotnictwa, człowiek, który poprzez swoje liczne prace wydane po angielsku na Zachodzie zrobił więcej dla popularyzacji dokonań polskich lotników w II wojnie światowej niż ktokolwiek inny.

Był wiernym, wypróbowanym przyjacielem zespołu Agencji Lotniczej Altair. Od dawna publikował na łamach *Skrzydlatej Polski*, uznając jej łamy za swój matecznik dla głoszenia, czasami trudnych, prawd o dziejach polskich skrzydeł lub też wzbogacał redakcję dokumentacją ze swojego przebogatego domowego archiwum, co przyczyniało się do odsłaniania coraz to nowych, nieznanych kart naszych lotniczych dziejów.

W taki sposób powstał w redakcji SP (przy współpracy praskiego historyka dra Jirzego Rajlicha) sensacyjny materiał o możliwym przejęciu samolotów czechosłowackich przez Polskę w marcu 1939. Stan zdrowia nie pozwolił mu niestety na przygotowanie kilku nowych, projektowanych specjalnie dla *Skrzydlatej Polski*, takich odsłon historii. Będzie nam go bardzo brakowało...

Jerzy Cynk urodził się 11 maja 1925 w Warszawie. Był członkiem Szarych Szeregów i żołnierzem AK, po aresztowaniu w 1943 więźniem Pawiaka, KL Auschwitz i Sachsenhausen-Oranienburg, oswobodzonym 3 maja 1945 przez US Army. Był podwładnym gen. Andersa w 2. Korpusie Polskim we Włoszech, pełniąc funkcję oficera kontrwywiadu. Po wojnie osiadł w Londynie. Jego pierwsze materiały o dziejach polskiego lotnictwa ukazały się w brytyjskim magazynie *Flight* w latach 1950. Od październikowej odwilży w Polsce w 1956 publikował regularnie w *Skrzydlatej Polsce*,

co nie do końca dobrze było widziane w londyńskim środowisku emigracyjnym.

W 1971 ukazała się jego pierwsza fundamentalna książka – *Polish Aircraft 1893-1939*, która dostarczana prywatnymi kanałami do Polski była wówczas (i jest nadal) skarbem bibliofila. W rok później, w oxfordzkim wydawnictwie Osprey, ujrzała światło dzienne jego pierwsza *History of Polish Air Force 1918-1939*. Mało kto wie, że Jerzy Cynk wspierał na swój sposób w tym czasie zawody i konkursy modelarskie w kraju, umacniając w ten sposób wiedzę lotniczo-historyczną.

Pozycję międzynarodową Jerzego Cynka ugruntowała dwutomowa praca wydana przez amerykańską oficynę Schiffer – *The Polish Air Force at War. The Official History* – tom I obejmuje lata 1939-1943, tom II zaś okres 1943-1945. Jej polskie także dwutomowe wydanie – staraniem AJ-Press – ukazało się sukcesywnie w latach 2001 i 2002. Książkę tę słusznie nazwano *Biblią Polskiego Lotnictwa Wojskowego na Zachodzie*.

*...Chyba dobrze się stało, że owo dawno zapowiadane sprawozdanie dla Narodu, mające być hołdem dla lotnika polskiego, ukazuje się dopiero teraz. Odległość historyczna od toczonej przez niego bezpardonowej walki na wszystkich frontach II wojny światowej pozwala na bardziej bezstronną i lepiej udokumentowaną oceną wydarzeń – tak Jerzy Cynk skomentował na łamach *Skrzydlatej Polski* w sierpniu 2002 polski debiut swojej *lotniczej Biblii*. Zaznaczając, że polskie dzieło swoim standardem przewyższa pierwowzór angielski Schiffera.*

Jerzy Cynk był Kawalerem Orderu Odrodzenia Polski – z nadania prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego (1990), a także Komandorem Orderu Odrodzenia Polski – z nadania prezydenta Bronisława Komorowskiego (2012). *Skrzydłata Polska* uhonorowała go *Błękitnymi Skrzydłami*.

Jerzy Bogdan Cynk został uhonorowany za swoje prace doktoratem honoris causa londyńskiego Polskiego Uniwersytetu Na Obczyźnie – PUNO – afiliowanego do Uniwersytetu Jagiellońskiego, 19 października 2012. W swoim wykładzie powiedział, że popularyzacja wkładu polskiego lotnictwa w zwycięstwo w II wojnie światowej zajęła mu 75 lat życia, w czasie których nawiązał kontakt ze wszystkimi polskimi konstruktorami lotniczymi i wieloma żyjącymi lotnikami...